

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Az egyesülési szabadság a mediterrán partnerországokban

(2008/C 211/20)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 16-án úgy határozott, hogy Eljárási Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján véleményt dolgoz ki az alábbi tárgyban:

Az egyesülési szabadság a mediterrán partnerországokban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció véleményét 2008. február 22-én elfogadta. (Előadó: Juan MORENO PRECIADO).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2008. április 22–23-án tartott, 444. plenáris ülésen (a 2008. április 22-i ülésnapon) 99 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

1. Összegzés és ajánlások

1.1 Az euro–mediterrán partnerséget létrehozó 1995. novemberi barcelonai nyilatkozat kifejezetten megemlíti az egyesülés szabadságának tiszteletben tartását mint az aláíró kormányok egyik kötelezettségvállalását.

Az EU és a mediterrán partnerországok ⁽¹⁾ közötti társulási megállapodások tartalmazzak egy záradékot, amely kimondja, hogy a demokratikus elvek és az alapvető jogok tiszteletben tartása a társulási megállapodások egyik alapvető elemét képezi.

Az Unió által a 2004-ben bevezetett európai szomszédsági politika keretében a mediterrán partnerországokkal közösen folytatott cselekvési tervek is utalnak a helyes kormányzásra és az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok előmozdítására.

1.2 A valóságban azonban (bár eltérő mértékben) a mediterrán partnerországokban nem garantált az egyesülés szabadsága, a civil társadalom fejlődését pedig politikai és adminisztratív akadályok gátolják, többek között az egyesületalapítás tiltása vagy a meglévő szervezetek illegálissá nyilvánítása, illetve felfüggesztése.

A legális egyesületek normális működése is korlátokba ütközik, mivel a hatóságok nagyon megnehezítik a nemzetközi együttműködésből származó pénzügyi támogatásokhoz való hozzáférést.

1.3 A társadalmi közösségek szabad egyesületeinek megjelenése a különböző civil társadalmi szektorokban (munkavállalók, munkaadók, mezőgazdasági dolgozók, szociális gazdaság, nők, fiatalok, fogyasztók stb.) elengedhetetlen feltétele a mediterrán partnerországok demokratizálódási folyamatának. Az EU és a mediterrán partnerországok közötti társulási megállapodások révén gazdasági téren jól kimunkált euro–mediterrán partnerséget ki kell egészíteni szociális és demokratikus dimenzióval is, amihez szükség van a szervezett civil társadalom részvételére.

1.4 A politikai hatalom beleavatkozik a különféle szintű szakszervezetek ügyeibe, és így korlátozza a munkavállalók képviselőit jogaik – többek között a sztrájkhoz való jog – gyakorlásában.

1.5 A szakszervezeti és munkaadói egyesülést hátráltató tényezők között meg kell említeni a szociális párbeszéd és egyeztetés alacsony fejlettségi szintjét. Ez a két- vagy háromoldalú párbeszéd fejletlenebb a közel-keleti országokban, mint a Maghreb-országokban.

1.6 Az EGSZB az euro–mediterrán partnerség keretében, a társulási megállapodásokban és a szomszédsági politika cselekvési terveiben foglalt demokratizálódást célzó kötelezettségvállalások teljesítését kéri az Európai Bizottságtól, és azt, hogy értesse meg az érintett kormányokkal, hogy a szövetségeket nem lehet közigazgatási eljárással felosztatni vagy felfüggeszteni, csak megfelelő igazságügyi eljárás révén.

1.7 Továbbá az EGSZB kéri az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy a mediterrán partnerországok kormányai garantálják, hogy az egyesületek tagjait és vezetőit nem fosztják meg szabadságuktól legitim egyesületi feladataik ellátásáért.

1.8 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy a cselekvési tervekben vállalt közösségi együttműködés kereteit meghatározó stratégiai országjelentések kidolgozása során vegyék figyelembe, hogy a partnerországok kormányai mennyire tartották tiszteletben az egyesülési szabadságot és az emberi jogokat.

Ez a követelmény részben a mediterrán térségre vonatkozó 2005–2010-es közösségi cselekvési programon alapul, méghozzá annak 1. pontján (politikai és biztonsági társulás) ahol elsőbbségi célkitűzésként szerepel a polgári szerepvállalás ösztönzése; a nők részvételének növelése; a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának garantálása; a civil társadalom szerepének erősítése és a nemzetközi egyezmények végrehajtása.

1.9 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy követelje meg a mediterrán partnerországok civil társadalmának részvételét a társulási megállapodások és a cselekvési tervek nyomon követésében.

1.10 Az EGSZB javasolni fogja az euro–mediterrán parlamenti közgyűlésnek – amelyben megfigyelő státusú tag –, hogy közvetítsék a partnerországok parlamentjeinek, hogy az egyesülési szabadságot bármilyen formában akadályozó jogszabályokat módosítani kell.

(¹) Marokkó, Algéria, Tunézia, Egyiptom, Jordánia, Izrael, a palesztin területek, Libanon, Szíria, Törökország, Mauritánia és Albánia (Mauritánia és Albánia 2007. decembere óta részt vesz a barcelonai folyamatban).

1.11 Az EGSZB (a munkaadói, munkavállalói, szociális gazdasági és egyéb Euromed-hálózatokkal együttműködésben) rendszeres időközönként részletes jelentéseket dolgozhatna ki az egyesülési szabadság és az emberi jogok mediterrán partnerországokbeli helyzetéről, amelyet megküld az Európai Bizottságnak és az Európai Parlamentnek. Ezt a véleményt megvitatják a gazdasági és szociális tanácsok és hasonló intézmények következő, 2008-ban Marokkóban tartandó csúcstalálkozóján, és az ott elhangzó nézeteket és adatokat a nyomon követési folyamat során felhasználják.

1.12 Az EGSZB folytatja a mediterrán partnerországok civil társadalmá számára tanácsokat adó intézményi szervek (gazdasági és szociális tanácsok és hasonló intézmények) létrehozásához, illetve Libanonban és Jordániában a már meglévőkből újból működtetéséhez nyújtott segítséget, és javasolni fogja, hogy ezekben a szervekben a különböző civil csoportok reprezentatív szervezetei képviseltesék magukat, és rendelkezzenek a független és hatékony működéshez szükséges erőforrásokkal.

1.13 Az EGSZB *A női vállalkozások támogatása az Euromed-térségben* (2) c. véleményében foglalt fontos ajánlásokkal összhangban megismétli, hogy meg kell erősíteni a nők pozícióját a partnerországok társadalmi és legfőképpen egyesületi életében.

Ezzel kapcsolatban hangsúlyozza az euro-mediterrán miniszteri konferencia következtetéseinek jelentőségét is (3), amely síkra száll a nők képviselőinek és a gazdasági döntéshozatalban való részvételének előmozdításáért, különös tekintettel a munkaadói és munkavállalói szervezetekre és egyéb társadalmi-gazdasági struktúrákra.

1.14 Az EGSZB elősegíti a munkaadói (UMCE) és munkavállalói (Szakszervezeti Fórum) szervezetek közötti találkozásokat és párbeszédet, valamint fejlődésüket, csakúgy, mint az euro-mediterrán térség egyéb civil társadalmi hálózatait és szervezeteit, ilyen például a Szociális Gazdaság Euro-mediterrán Hálózata (ESMED) vagy a női szervezetek.

2. Az egyesülési szabadság alapvető szerepe a barcelonai folyamat demokratizálódásra vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításában

2.1 E véleményre az euromed állam- és kormányfők 2005. novemberben tartott, első csúcstalálkozóján született következtetéseken jelzett, a civil társadalom szerepét illető hiányosságok miatt van szükség, és egyben a gazdasági és szociális tanácsok és hasonló intézmények legutóbbi euro-mediterrán csúcstalálkozóin (Amman, 2005. november, Ljubljana, 2006. november, Athén, 2007. október) született zárónyilatkozatok folyománya is. A saját kezdeményezésű vélemény célja az, hogy elősegítse a Földközi-tenger déli részén fekvő partnerországokban az egyesülési jogok teljes körű gyakorlását.

2.2 A Barcelonai Nyilatkozatot aláíró országok kötelezettségvállalásai közül ki kell emelni:

(2) REX/233 – CESE 1004/2007.

(3) Isztambul, 2006. december 14–15.

– az ENSZ Alapokmánya és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint egyéb nemzetközi jogi követelmények szerint járnak el, különös tekintettel azokra, amelyek az általuk aláírt regionális és nemzetközi okmányokban foglaltatnak,

– politikai rendszereikben fejlesztik a jogállamiságot és a demokráciát, ugyanakkor elismerik minden ország jogát ahhoz, hogy szabadon válassza meg és alakítsa ki saját politikai, társadalmi-kulturális, gazdasági és igazságügyi rendszerét,

– tiszteletben tartják az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, és garantálják e jogok és szabadságjogok tényleges és legitím gyakorlását, ideértve a véleménynyilvánítási, a békés célú egyesülési, a gondolat-, a lelkiismereti és vallásszabadságot, egyéni és csoportszinten is, faji, nemzetiségi, nyelvi, vallási vagy nemi hovatartozás alapján történő megkülönböztetés nélkül.

2.3 Az euromed állam- és kormányfők 2005-ben Barcelonában tartott, első csúcstalálkozója, melynek célja az euromed-folyamat első tíz évének értékelése volt, általánosságban véve kedvező elbírálást kapott, mivel történtek előrelépések az 1995-ös nyilatkozathoz képest, és új rendelkezéseket hoztak a civil társadalom szerepének fejlesztését illetően. A demokrácia és az emberi jogok kérdése iránti, továbbra is fennálló komoly aggodalmat azonban magán a csúcson is kifejezték.

2.4 Ezért a 2005-ös csúcson kötelezettséget vállaltak, hogy érvényre juttatják a politikai pluralizmust és az összes állampolgár – különösen a nők és a fiatalok – részvételét, a versenyen alapuló politikai keret előmozdítása révén, ideértve a tisztességes és szabad választásokat, valamint a decentralizáció és a jobb közigazgatás irányába tett lépéseket.

2.5 Az Európai Bizottság burkoltan elismerte, hogy az emberi jogok terén nem sok előrelépés történt, amikor a Tanácshoz és a Parlamenthez intézett közleményében (4) e területet a mediterrán térséggel kapcsolatos három elsőbbségi téma között említette, és az Európai Unió és a partnerországok közötti kapcsolatok erősítését illetően a célkitűzések között első helyen „az emberi jogok és a demokrácia előmozdítását” említi. Az EGSZB osztja ezt az európai bizottsági véleményt, és elengedhetetlennek tartja a mediterrán partnerországokban a demokratizálódási folyamatok elindítását és megszilárdítását.

2.6 Az ENSZ Fejlesztési Programjának (PNUD) 2004. évi jelentésében (5) a legfontosabb ajánlások között szerepel a reprezentatívabb kormányzásra való fokozatos áttérés, melynek első fordulójában „fel kell szabadítani a civil társadalmi erőket, és hagyni kell, hogy érvényesüljön a három alapvető szabadság, azaz a vélemény, a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadsága”.

(4) A Bizottság 2005. április 12-i közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek *Az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulója: Munkaprogram – felkészülés a következő öt év kihívásaira*, COM(2005) 139 végleges.

(5) Jelentés az emberi fejlődésről az arab világban. PNUD (2005. április).

Ezzel összefüggésben, valamint annak érdekében, hogy a mediterrán partnerországokban a nők könnyebben szerepet vállalhassanak a közélet minden területén, módosítani kell a jogszabályokat, különösen a „személyes jogállásról” szóló törvényeket, hogy alapvető szabadságjogaikat gyakorolva szabadon hozhassanak döntéseket.

2.7 A gazdasági és szociális tanácsok és hasonló intézmények két legutóbbi csúcstalálkozójának zárónyilatkozatai olyan szempontokkal foglalkoztak, amelyek e saját kezdeményezésű vélemény központi témáját érintik.

2.8 A 2006-os ljubljanai találkozón kiemelték, hogy az Euromed-térségben meg kell erősíteni a kormányok és a nem kormányzati szereplők – különösen a női és ifjúsági szövetségek és a társadalmi-szakmai szervezetek – közötti párbeszédet és együttműködést. Ezzel kapcsolatban a zárónyilatkozat azt javasolta, hogy az Európai Unió Tanácsának szlovén elnöksége (2008 első féléve) szervezzen háromoldalú konferenciát a szociális párbeszéd terén történt előrelépésekről.

2.9 A gazdasági és szociális tanácsok és hasonló intézmények legutóbbi csúcstalálkozójának (Athén, 2007. október 15–16.) zárónyilatkozata számos jelentős célt fogalmazott meg: a) a civil társadalomnak rendszeres időközönként felül kellene vizsgálnia a nemzeti cselekvési tervek kidolgozását és végrehajtását, ennek elvégzésére a gszt-eket (és hasonló szervezeteket) javasolja; b) erőforrásokat, támogatást és elismerést kért a gszt-eknek, hogy független módon nyilvánulhassanak meg, a gszt-ektől pedig kötelezettségvállalást arra, hogy megnyitják kapuikat a bennük részt nem vevő civil társadalmi képviselők előtt; c) a 12. pont pedig kifejezetten megköveteli az egyesülési szabadság tiszteletben tartását a civil társadalmi párbeszéd előmozdítása érdekében.

3. Az egyesülési szabadság helyzete a mediterrán partnerországokban

3.1 A biztonság és a békére való törekvés elengedhetetlen, ha az összes mediterrán partnerországban kedvező légkört akarunk teremteni a demokratizálódási folyamat végbemeneteléhez.

A palesztin területek drámai helyzete, az iraki háború, valamint a szélsőséges nézetek és a terrorizmus térnyerése igen káros hatással volt a szabadságjogok fejlődésére. Egyes kormányok a külső veszélyt vagy fenyegetést arra használták fel, hogy igazolják a demokratikus reformok visszavonását. Ez a helyzet bizonyos országokban az egyéni szabadságjogok és az egyesülési jog megnyirbálásával járt.

3.2 Az emberi jogok gyakorlásának garantálása kétségtelenül elengedhetetlen feltétele a nyilvánított demokratizálási szándékok megvalósításának. Az egyesülési szabadság, valamint az egyesületek támogatása és fejlesztése a különböző csoportok érdekeit szolgálja, és az euro-mediterrán társulás fejlesztésének, továbbá a civil társadalom és különféle csoportjai benne való részvételének kulcsfontosságú tényezője.

3.3 Meg kell erősíteni, hogy a szabad egyesülés jogának velejárója a különféle csoportok, szövetségek és társaságok alapítá-

sához, a hozzájuk való csatlakozáshoz és tartozáshoz és belőlük való kilépéshez való jog is. Az állam nem avatkozhat bele a törvényesen működő egyesületek megalakulásába és ügyeibe. Az is szükséges, hogy az állam támogassa a szabad egyesülési jog gyakorlásához kedvező légkör kialakulását és fenntartását.

3.4 Az egyesüléshez való jog elválaszthatatlan a többi politikai és polgárjogtól, pl. a vélemény és a véleménynyilvánítás szabadságától és a szabad mozgáshoz való jogoktól, vagy akár a menedéjogtól. A virágzó civil társadalom pedig hozzájárul a pluralistább politikai rendszerek kialakításához, illetve megerősítéséhez.

3.5 A mediterrán partnerországok többségében a nemzeti jogszabályok ellentmondanak a kormányaik által aláírt (a szabad egyesülési jogot garantáló) nemzetközi egyezményeknek, a helyszíni alkalmazás pedig mindkettőnek ellentmond. Néhány ország kivételével az egyesületalapítás és ezek működése bizonyos korlátozások alá esik, aminek indoka vagy ürügye a nemzeti egység és biztonság megőrzése.

3.6 A szabályozás ürügyével törvényben korlátozzák (sőt, néha tiltják) a sztrájkhoz, a gyülekezéshez, a demonstrációhoz és az egyesületalapításhoz való jogot. A végrehajtó hatalom erős centralizációja, ami a partnerországok politikai rendszereinek általános jellemzője, az egyesületek túlzott ellenőrzésében jelentkezik.

3.7 A hatalom egyesületekkel szembeni megközelítésének három (néha kombinálva alkalmazott) formája a tolerancia, az ellenőrzés és az elnyomás. Vannak olyan országok, ahol elfogadható az egyesülési szabadság mértéke, és csak egyes kivételes esetekben korlátozzák; máshol engedélyezik a független egyesületek tevékenységét, viszont adminisztratív és pénzügyi nyomást gyakorolnak rájuk; és van, ahol csak a kormánypárti egyesületeket engedélyezik.

3.8 A beavatkozás és az ellenőrzés károsan hat egy egyesület életének különböző fázisaira, a megalakulástól egészen a feloszlásig. Ha az egyesületalapítás engedélyezése szelektív, vagy egyéni belátáson múlik, az egyesületek gyakran a hatalomhoz közel álló személyeknek vannak fenntartva, és általában a korrupció forrásai. Ha a feloszláshoz való jog önkényes, az egyesületek a félelem árnyékában működnek, és nem aknázzák ki a bennük rejlő valamennyi lehetőséget.

3.9 Háromféle egyesület van, amelyeket különböző okokból különösen szemmel tartanak. Egyrészt a muzulmán fundamentalista egyesületek, amelyek esetében attól tartanak, hogy erősítik a szélsőséges iszlámistákat, akik néhány országban a legjelentősebb legális vagy illegális ellenzéki politikai erővé váltak; másrészt az emberi jogi egyesületek, mivel esetenként az alternatív politikai szektorokhoz is kötődnek; valamint a szakszervezetek, mivel esetenként olyan, jelentős tömegbázisú szervezetek, amelyek megkérdőjelezhetik az ország gazdaság- és szociálpolitikáját, és szoros kapcsolatban állnak nemzetközi szervezetekkel és intézményekkel.

3.10 Az említett korlátozások ellenére meg kell jegyezni, hogy a partnerországokban a szabadságjogok és konkrétan az egyesülési szabadság tiszteletben tartásának szintje eltérő. Sokukban pedig, bár nehézségekbe ütközik, lehetséges a fizetett alkalmazottak, a magánvállalkozók, a munkaadók, a nők, a fiatalok, a mezőgazdasági dolgozók stb. autonóm szerveződése.

4. A mediterrán partnerországokban működő főbb egyesületek helyzete és jellemzői

4.1 A már említett korlátozások ellenére a hagyományos munkavállalói, mezőgazdasági, szociális gazdaságban tevékenykedő munkaadói és egyéb tevékenységeket végző szervezetek, bár nem túl nagy számban, minden országban jelen vannak.

4.2 Az egyesületek másik típusába tartoznak a karitatív és szociális segítségnyújtó szervezetek, amelyek a hátrányos helyzetű népességgel foglalkoznak, és elsősorban közösségi, vallásos, regionális, törzsi vagy családi alapon nyújtanak szolgáltatásokat. Egyes esetekben ezek az egyesületek igazi szervezett szociális szolgáltatókká nőttek ki magukat.

4.3 Később, a kilencvenes években megjelentek újabb egyesülési formák is, környezetvédelmi vagy kulturális céllal, amelyek nemcsak az állami fellépés hiányosságainak egyszerű pótlása révén, hanem ösztönző és konkrét intézkedési javaslatokkal megpróbáltak részt venni a hivatalos szervek vagy az állam munkáiban. Ezeket az új egyesületeket a közigazgatási és politikai rendszerek gyakran bizalmatlansággal és elutasítással fogadják.

4.4 Szintén fontos egyesületek az emberi jogokat, a nők jogait, a kisebbségek védelmét és általában a demokrácia fejlesztését érintő ügyek érdekvédő szervezetei.

4.5 A munka világának és a munkaügyi kapcsolatoknak a helyzete a mediterrán partnerországokban részletes vita tárgyát képezte a gazdasági és szociális tanácsok legutóbbi csúcstalálkozóján. Ennek alapját a Spanyol Gszt által ismertetett közös jelentés képezte, melynek néhány következtetése az alábbi négy pontban olvasható.

4.6 A szakszervezeti szabadság elve le van fektetve a mediterrán partnerországok alapokmányaiiban. Az utóbbi években előrelépés történt az ILO alapvető szociális egyezményeinek ratifikálása terén. Ezek nemzeti jogszabályokba való átültetése azonban várat magára. Az ILO egyesülési szabadsággal foglalkozó bizottságához, melynek feladata a munkaadói vagy munkavállalói szervezetek országuk kormánya ellen az egyesülési szabadság megsértése miatt benyújtott panaszainak kivizsgálása, számos panasz érkezett a mediterrán partnerországokból, köztük is a legtöbb Marokkóból és Törökországból ⁽⁶⁾.

4.7 A szakszervezetek típusai országonként eltérőek. Van, ahol kötelezően csak egy ilyen szervezet létezik (monopólium), máshol a csatlakozás önkéntes (egy szakszervezet van), számos országban pedig több szakszervezet működik. Emellett a munkavállalói szervezetek általában erősen függenek a politikai hatalomtól.

⁽⁶⁾ A munkavállalói jogok törökországi helyzetével jelenleg az EU–Törökország konzultatív vegyes bizottság foglalkozik.

4.8 Másrésztől mind a munkavállalói, mind a munkaadói szervezetek tekintetében jellemző a reprezentativitásra vonatkozó világos és megfelelően körülhatárolt jogi szabályozás hiánya, ami bőséges teret enged a politikai hatalom számára ahhoz, hogy önkényesen befolyásolni tudja őket.

4.9 A mediterrán partnerországok szakszervezeteinek többsége nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, és az Euromed Szakszervezeti Fórumon keresztül egyeztetnek az európai munkavállalói szervezetekkel. E fórum tagjai az Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ), a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség (ITUC), az Arab Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége (ICATU) és az Arab Maghreb Országok Munkavállalóinak Szakszervezete (USTMA). Célkitűzései között szerepel az észak-déli együttműködés fejlesztése, valamint a munkavállalók érdekeinek védelme és előmozdítása a barcelonai folyamat keretében.

4.10 A munkaadói szervezetek nagy számban jelen vannak a mediterrán partnerországok mindegyikében, és képviselői tevékenységüket általában kevesebb jogi, politikai vagy akár adminisztratív korlátozással végezhetik. Mára mindenütt jelen vannak az ágazati munkaadói egyesületek, és a legtöbb országban fokozatosan kialakultak a szakmaközi szövetségek. A munkaadói szervezetek mellett meg kell említeni a kereskedelmi kamarákat is, amelyek fontos szerepet töltenek be a mediterrán partnerországokban.

A munkaadói egyesületek körében a pluralizmus szilárdabb alapokon nyugszik, mint a munkavállalói szervezeteknél. Az egyes országok szervezetei egyetlen munkaadói szövetségbe tömörülhetnek, ilyen például Tunéziában az UTICA ⁽⁷⁾, amely lefedi az összes nem mezőgazdasági gazdasági ágazatot, máshol azonban több szervezet is létezik, például Marokkóban három munkaadói szervezet van ⁽⁸⁾.

4.11 Tizenegy partnerország (és Málta) munkaadói szervezetei ⁽⁹⁾ megalapították a Vállalkozói Szövetségek Mediterrán Unióját (UMCE). A tunéziai székhelyű szervezet céljai között szerepel a társadalmi-szakmai szervezetek közötti intézményes egyeztetés megvalósítása és egy euro–mediterrán szabadkereskedelmi övezet létrehozásának támogatása.

4.12 A szociális gazdaság, amely különféle szerveződési formákban (szövetkezetek, kölcsönös önszervező társaságok, fejlesztési egyesületek) jelenik meg, a mediterrán partnerországok lakosságának nagy részét foglalkoztatja, döntő szerepet játszik a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés szempontjából – különös tekintettel a kkv-kra és a mikrovállalkozásokra –, és szociális szolgáltatóként is fontos a szerepe.

4.13 A szociális gazdasági ágazatokban az egyesülés elméletileg nem ütközik politikai indíttatású korlátokba, viszont a többi szervezettel kapcsolatban ismertetett adminisztratív ellenőrzések némelyike itt is jelen van. Az ilyen jellegű egyesülés különösen Marokkó, Palesztina, Törökország, Egyiptom és Izrael agrárszövetkezetei körében elterjedt.

⁽⁷⁾ Union Tunisienne de l'Industrie, du Commerce et de l'Artisanat [Tunéziai Ipari, Kereskedelmi és Kézműipari Szövetség].

⁽⁸⁾ Union Marocaine de l'Agriculture [Marokkói Agrárunió]; Union Générale de l'Industrie et du Commerce [Általános Kereskedelmi és Ipari Szövetség]; Confédération Générale des Entreprises du Maroc [Marokkói Vállalkozások Általános Szövetsége].

⁽⁹⁾ CGEA–Algéria, OEB–Ciprus, FEI–Egyiptom, MAI–Izrael, JCI–Jordánia, ALI–Libanon, MFOI–Málta, CGEM–Marokkó, PFI–Palesztina, FSCC–CCI–Szíria, UTICA–Tunézia, TUSIAD–TISK–Törökország.

4.14 A különféle csoportok: a szociális és társadalmi-szakmai partnerek, a környezetvédő szervezetek, a családi és fogyasztói szervezetek, a szociális gazdasági szervezetek stb. aktív szerepet próbálnak játszani az egyesülési és szomszédsági politikák végrehajtásában, amint az az EGSZB által nemrégiben elfogadott tájékoztató jelentésben is szerepel ⁽¹⁰⁾.

4.15 2000-ben Madridban megalakult a Szociális Gazdaság Euro-mediterrán Hálózata (ESMED), amelyben jelenleg francia, görög, olasz, portugál, spanyol, marokkói és tunéziai szervezetek vesznek részt. Az ESMED már részt vett az EGSZB és az Euro-mediterrán Társulás számos munkájában és fórumán.

4.16 A más szervezetek esetében jelzett nehézségek ellenére a nem kormányzati szervezetek és egyéb, szociális fejlesztést szolgáló egyesületek is fontos szerepet játszanak különösen az emberi jogok védelme terén. Tevékenységük a barcelonai folyamat célkitűzéseinek megvalósítása terén is kitűnik. A 2005-ben létrehozott Nem Kormányzati Szervezetek Euromed Platformja számos hálózatot és nem kormányzati szervezetet tömörít, köztük van például az Euro-mediterrán Hálózat az Emberi Jogokért is.

Kelt Brüsszelben, 2008. április 22-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁰⁾ REX/223 – CESE 504/2007 „A civil szervezetek helyi szintű részvétele az európai szomszédsági politika cselekvési terveinek megvalósításában a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés érdekében”.